

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Баҳоси 2 тийн.

ни номли колхозининг
а 39 тонна, кунига 4-5

ЧИҚ

ни йўли» колхозининг
57 тонна, кунига 3-3,5

ни йўли» колхозининг ме-
тонна, кунига 4-5 тонна.

Пахтазор кўшиқлари

МАРДЛАР МАДҲИ

Дийр бўйлаб терим бормоқда,
Енг ширин марду-майдоилар,
Уркак-уркак кўтарилмоқда
Хар кун янги олтин хирмонлар.

Хирмонлар, олтин хирмонлар... Она-Ватан кутаётган улкан совғалар. Миришкорлар меҳри билан қарғара бўлган бепоён пахтазорлар саҳни куз фаслининг бекиёс, заррин чаманга айланган. Бу чаман заҳки ҳофизларимиз ялласида, шонлиларимиз шеърларида ҳам заҳки-шаҳк билан куйланмоқда.

Ҳофизлар куйи, созандалар оҳанги, шонлилар шеърлари ҳозир дийримиз далаларида, кенг пахтазор ерларда, баҳаво дала шийпонларида дилларга ором бағитлаб, янги меҳнат зафарларига илҳомлантирмоқда. Сурхон соҳилларида, Аму ва Зарафшон бўйларида, Тошкент ва Сирдарё ерларида, Фарғона қирларида йиғим-терим мардлари қарвон-қарвон «оқ олтин» хирмонлари тоғлардан сарбаланддир. Бел боғлаган, этак тутган, олтин уётган терим шоввозларига минг офарин.

Теримда ғайрат, аҳду-паймон — улкан зафар дебочасидир. Эл улугъ синови олдинда турган бир вақтда хар бир пахтакор, хар бир меҳнаткаш ўз ҳиссаси, ўз тортиғи ҳақида сўз айтади. Тошкент областининг азамат пахтакорлари белни маҳкам боғлаб, терим суръатини кун сайин

оширмоқдалар. Областимиз пахтакорлари хар кун иллик планининг тўрт процентидан ошмироқ пахта тайёрлаб, ажойиб ватанпарварлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Терим суръатини кучайтиришда, давлатга қўллаб-қўлловчи беришда «зангори кема» капитанлари катта жасорат кўрсатмоқдалар. Ҳозирги кунда терим агрегатлари хар бир районда, хар бир қолхоз ва совхозда ўзининг қудратли кучини намоён қилмоқда. Областимизнинг Оржоникидзе, Оққўрғон районлари маррага етишда пешкадам бўлмоқдалар. Эл-юрт хизмати баланд меҳнатшорларга, моҳир теримчиларга катта муваффақиятлар тилайди. Мардларнинг сўзи билан ишлари бирдир. Уларни эл қўлайди, улар ҳақида янги ғазаллар ёзилади:

Тошкент ерлари, олтин ерлари,
Хирмон бўлмоқда жаҳоқирлари,
Она-Ватанга сўз бериб бу кун
Олтин қамчилар баҳоқирлари.

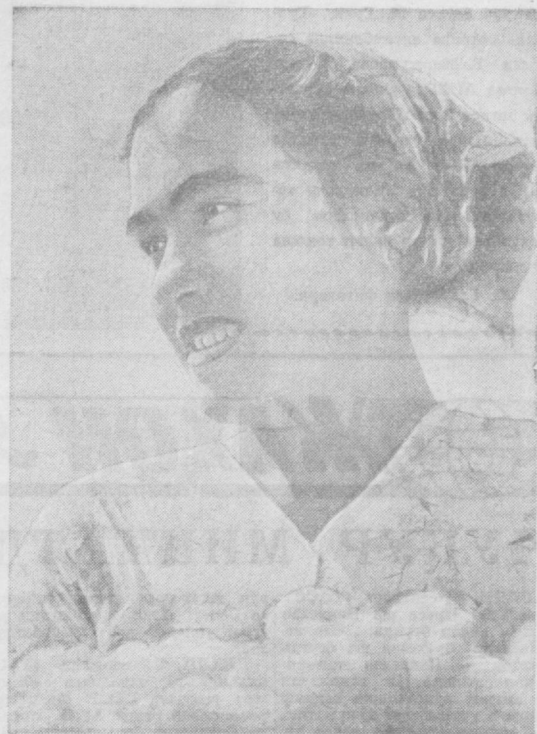
Олтин қамчилар баҳоқирлари — пўлат от чапандозлари — терим машиналарининг моҳир усталари область пахтасининг 135 минг тоннасини «зангори кема»ларда терим беришга сўз берганлар. Бу «зангори кема» капитанларининг ташаббусини, областимиз пахтакорларининг аҳду қарорини бутун эл кутламоқда. Эл ҳурматини дилга жо этган, ғайрат камарини маҳкам боғлаган илгор ҳўжаликлар маррага биринчи бўлиб етиб келмоқдалар. Кунги кеча Оржоникидзе районидан «Правда» қолхозини облаstda биринчи бўлиб ғалаба рапорти берди. Шу райондаги «Маданият», «Коммунист» қолхозларининг азамат деҳқонлари

хам олтин тобора қамчилмоқдалар. Улар ҳам бугун-эрта давлатга пахта топириши иллик планини олтин ортиги билан бажарганликлари тўғрисида хушхабар етказди.

Бўка районининг механизаторлари мавсум олдинда бу ил район бўйича етиштирилган пахтанинг 60 процентини машиналар билан терим олиш ва иллик планини 30—35 иш кунда бажариш тўғрисида ажойиб ташаббус бошлаган эдилар. Мана бугун район пахта далаларида бўлсангиз эл-юрт олдинда берилган ана шу ваъданинг улдасидан чиқши учун чинакам кураш олиб борилаётганигини, «зангори кема»лар бункерларидан кундай-кунга қўпроқ «оқ олтин» тўкилаётганигини тўғри билиш мумкин. Чун юракдан балли, барвақило бўлиқлик меҳнат-ҳайдовчилар дейсиз. Улар маҳзини қўшиқларда куйлаймиз.

Уфқларга бош қўйган, кўркам,
Пахтазорлар яшнаб товланур,
Оқ булутдай яқинраб, шаҳдам
Қарвон-қарвон оқ олтин келур.
Хар наюқнинг олтин жомиди
Элнинг кўли, элнинг сўзи бор.
Саҳий кўзининг зар айёмида
Хирмон уяр элга пахтакор.
Хар даладан, хар бир водидан
Бонг урмоқда марду майдоилар,
Она элга сўз берган мардлар
Аҳдин ўтай дейди қарвонлар.

НАЗАРМАТ.

Пахтазор меҳри, «оқ олтин» заҳки дала меҳнаткашларининг ғайратига-ғайрат қўшган. Мана бу табассум қилиб турган теримчи қиз чехрасида, этак-етак терган пахтада меҳнат заҳки, олтин куз файиш барқ уриб турибди.

ПАХТАКОРЛАРГА

Пахтазордан кун сайин келмоқда янги хушхабар,
Хушхабарларки, уларнинг хар бири дунё қадар.
Шонли меҳнат кўшини топишлардан улкан зафар,
Бир зафарки, арзанги шаънига ёсанг минг асар.
Хар асар дебочаси номинг билан янган топар.
Пахтакорини, офарин айтмоқ сенга қамил қилур,
Ишларининг шухрати оламга ўқитамлик қилур.
Хирмоннинг юксаклигини Ойга ҳамдамлик қилур.
Зухра рақс айлаб уни кўрганда хуррамлик қилур.
Дарҳақиқат ишларинг шундай баланд-у, мўътабар.
Марҳабо, минг офарин, эй тошкентлик пахтакор,
Олтин қамчилар, улугъ майдонда тоднинг эътибор.
Техника бўлди мадақдоринг, ишнинг олди барор.
Барча қон-қардошларинг ҳам сенга муноси, сенга ёр.
Тоғ-тоғ дурдоналар дилларини ғоят шод этар.
Маррага тезроқ етишлик сенга бўлсин мўдлао,
Хам сифат, хам суръатинг ошсин деярми донмо.
Олга бос, эй пахлавошим, кўзларини сен зие,
Дам ғанимат, дам ғанимат, дам ғанимат, бебаҳо!
Васфий ҳам қўлда қалам рапорт беришинг кутар.

М. ВАСФИЙ.

МЕХНАТ ЗАВҚИ

ХВС да терган пахта тоғ бўлар,
Транкторчи юрган жойи бог бўлар,
Бўз ерларини обод қилдин,
Уртоқлар,

Кўрганларнинг вақти қувноқ, чоғ бўлар,
Эгнимда куйлаган алвон эмасми,
Еринг илгор бўлса, дарвон эмасми,
Ватан хизматини қилган ишчига,
Жонинг фидо қилсанг дармон эмасми.

Олтин соат ярашади биланга,
Меҳнат заҳки тушар хар соф юракни,

Хар ким ҳалол меҳнат қилса эл учун,
Шодлик билан етар орзу тиланга.
ХВС ни пахтазорга тортанам,
Қалбим жушиб ашулалар айтмач,
Ишда ютса ерим, офарин айтиб,
Ютқазса танбехлаб, койиб қайтаман.

ХВС ни пахтазорга буради,
Севгинини айта олмай туради,
Ташвишланма, пахта план тўлганда

Колхозимиз тўйимизни қилади.

Насрулло СОБИРОВ.

ВОДИЙ ТАРОНАЛАРИ

Куз тунги, ойли тун, муаттар ҳаво,
Тоғлар ёнбағрида қишлоқлар кўркам,
Симобдай қайқалар асим Сирдарё,
Даралар, водийлар, снорзорлар ҳам,
Камбаб тис қўлган бу хуш мажара,
Боболар маскани қайимий Ватан.
Сабзалар, экинлар бўлиб қарқара
Қилғи урган қалб меҳри, хароратидан.
Шунингдек бепоён қўллар мираси
Эртақда қўйланган эрам боғидир.
Хар ерда қарогон юлдуз шобаси
Қўллар бағрида қалб чирғидир.

Уйласам: фазога йўлланди бу он
Сомон йўлларида тизилиб ефё
«Оқ олтин» ортисан шафқатинг қарвон,
Унинг хар толаси оқар нур-дарё.
Порлоқ шўъласидан ерийд жажом,
Марварид қарвонини узунлиги ҳам
Она-Ермиздан ойиса бу дам
Сайхат қилишга етар неча бор;
Гўё даласидан бўлиб миннатдор
Учирди ракета ойи пахтакор,
Оробхаш куз саҳий ҳазина
Қанот ёзар меҳнат куну тун.

Далаларда заҳори кема
Гўрдабоди, чавалов мўминин,
Шаромад эл жасур пахтакор,
Минут сайин тикмай тўкар тер,
Соғна этар қураш минг бор
Меҳри қўйиб каби она-Ер.

Пахтакорнинг шонли меҳнати
Яратанди чанокда зумдор,
Бу мўъжиза — унинг қудрати
Асримизга беқиёс зийнат.
Миришкорнинг саҳоятидан
Кенг Ватанга тўйфа «оқ олтин».
Парварини ва меҳнатидан
Кундуз каби ерип ҳатто тун.

Яил бўли меҳнаткам баҳор ёз ва куз
Пахтакор ерига бағишлар ого.
Хар мавсум меҳнати, беэза аро
Инсоннинг идрок нур соғар юлдуз.
Бу юлдуз меҳнати ҳатто қишда ҳам
Яратар бебаҳо ҳосил гаровин,
Хар он меҳнатнинг қурин, қаловин
Хар тўза гулди этар лўжасин.

Халид РАСУЛ

Қ Ҷ Ш И Қ Л А Р И М

Дилгинамдан қайнаб чиққан қўшиқларим
Юрагимдан яйраб чиққан қўшиқларим.
Сизда тираи томирларини қон бордур
Қон эмас балки тирин жон бордур.
Фонтанларнинг илжисидан олдин сизни
Шалолалар оҳангига солдим сизни.
Сизни дедим, боққа қирдин, тоғлар ошдим
Сизни дедим, дутор чертдим, қайнаб тошдим...

Тонготара пахтазорда тугилгансиз
Ошиқ юрак оташида йўғрилгансиз.

Қўшбулоқнинг қўшиғига тугиб қулоқ
Қўшбулоқдек ўшқини қўшиқ айтдим.
Қўшиқларим, элга яқин бўлинг дейман
Элга яқин, дилга яқин бўлинг дейман.
Денгиз, водий, қирлар оша учиб ўтинг
Куйта ташна қўнғилларини қўчиб ўтинг.
Дилгинамдан қайнаб чиққан қўшиқларим...
Юрагимдан яйраб чиққан қўшиқларим...

Пўлақ НИШОНОВ.

Кенг пахтазор. «Оқ олтин» водисин. Уфққа бош қўйган бепоён пахтазорларда «зангори кема»лар элмининг бойлигини хирмон-хирмон уймоқда.

Ҳикоя

ТўРТЛИКЛАР

Қайга? — дерлар, — теримга,
Дейман сирмай теримга.
Сизми? — десам: — теримга —
Дерлар, ҳамма теримга!

Пахтани юни — дил экин
Узимиз,
Сочмайин терайлик, ризку
Рүзимиз,
Ватан омборига мўл-кўл
Ҳосилин,
Барвақт етказмайдир юрак
Сўзимиз.

Нонин ушоган ҳам
Нон-қайлашмиз,
Тоза — тез терамиз, ҳеч
Қолдирмаймиз,
Пешона теримиз ҳақиқи
Теримда —

Хар йили оламиз, йўл,
Олдираймиз.

Ғайрат кўри белимиздадир,
Бирини бизнинг элмиздадир,
Толалардан тоғлар тиланган
Жўрват бизнинг элмиздадир.

Машина рулгига қушдай ўлтириб,
Теримда шон топар аёлимиз.

Ҳақиқат бўлғуси хавлимиз
Ҳам,
Талиб йўлдош.

Пахтазор билан тўтзор оралиқдаи марза бўйлаб барпаста бир айл аста қадам ташлаб келарди. Қўши тоғ чўққиси оша мўралаб, ҳамма ерни нурга тўйдириб юборган бўлса-да, тунги шабнам ҳали кўтаришунча айқ, Анроф соқин, ҳаво муздеккина. Егил шабада қишини яратиб, юз-қўлларни сийлаб ётади. Ғўзалар овчи шонига қирган, саф тортиб гуркираб йсмонда. Ўн гектарга яқин майдонини эгаллаб ётган тўтзор эса ям-лиш қирмон сингари қорайиб қўзга ташланади. Новадлар илрик барглар забтидан эгилсан, сержаё шохлар бир-бири ила чирмайиш кетган, ерга тангадай офтоб тўшарилади.

Аёла шохлари ёйилиб ёсган катта тўт тасига қийлашганда тўтзор ичиндан бир қизини халдон отиб қулган овози уштилди. Аёла аланчироқ бўлиб кетди. Тўт тасида тўхтаб, овоз келган томонга, тўтзор ичига қаради.

«Мана буниси асалдай экан, бир татиб кўринг-а» деб бир-бирларига узатишар, дийш хар гал тўт узатганда қизга бир лаҳза тикилиб қоларди. Шунда «Мени энди қўймасми?» десандай қизнинг пайваста қошлари чимчирилиб, тўт қора қишқилари илририлиб кетар, анор юзларига та-бассум ёйиларди. Пизининг қўзларидан эса «жонсинам, сенга қанча тикилсам ҳам, асло тўймайман» деган маъно ангалишиб турарди. Улар чўч қўзир бу-тун олам шу тўт меваларидан тотли, чаман-чаман ғўзаларга буркангандай мўсаффо ва сўзлаб эди.

Аёла ариқ лабига чўққилиб йтирди-да, қишқил чабди. Қўнчинини сувга тўлдириб юзини ювди. Бо-ишадис оқим дўрбаси сочларини узра сирғилиб, елкасига тўтиди. Унинг ёши қирқ беш-элликларда, сочларининг даярли ярни оқарган эди. Лекин ёшлигидея бекиёс латофат эгаси бўлганлигиданки, диллар унинг ҳўсини ҳали ботам олиб кета олмаган эди. Тўт-рак доқуви шаҳло қўзлари, ти-

ниқ чехраси бундан далолат бериб турарди. У барг келгани келган қиз билан илжисдан ҳавога билан боқар экан, қўзлабид юлдуз ялт этгандай бўлди. Қалбиди бир-бириса мўлақо зид икки хил ҳиссиёт илгонди. У шун хар иккала ҳиссиётнинг лаззатини ҳам, заҳрини ҳам татиб кўрсан эди.

Бундан роса йилгирма беш йил муқаддам ёш келин-қўйи Қўн-дўз опа билан Тўртғўнбой ака ҳам худуди шу тўтзорда барг келишган, тўт терилган, илрин, бахти-ёр кўнлар нафасини бирга сўришган эди. Улар ўз меҳнатлари-дан, тўртғўнбойдан наминг эди-лар. Тотли турмушининг ҳеч ил-хосин айқдай туроларди. Лекин уруш бу ширин турмушдан илар-ни маҳрум қилди. Уруш! О, бу маънум сўзни беларусида тўла олиб бўлармикин? Ўзи узоқда бўлса ҳам даҳшатди, хар бир узоқ қишлоқни ҳам ларзага келтирган, хар бир қўлабанин эшигини қоққан, хар бир қишининг бр-зига оқ офатдай чангал солган эди у.

Тўртғўнбой ака ҳам қишлоқдаи бошқа йилгилар қатори Ватан хиромасига кетди. Кетди-ю, қайт-мади. Бахтиёр кўнлар умидида қишда юз елкадай канал қоз-ган, жазирмада кетмон қўлиб ҳосил етиштирган, бир бирда зо-гора билан бир қоса сўюқ атала-лар қанот қилиб, уруш йилларининг барча қўлаблариса сабр-тоқат билан қидаб келган Қўндуз опа аввалсид «бу оғир жўдоликка бар-дони бера олмасан керак» деб йалади. Қўзга қўйилмаси, бу зарба унинг юрак-бағрини тилка-пора қилиб юборган эди. Лекин иксон иродати хар қандай там-қўлафат-дан ёр бўлганлиди, Қўндуз опа ҳам айрилиқ дарду-аламларини сабот-матонат билан енгиб чиқди.

Бу қўлафат эл-юртингиз бошида келган савдо эди, қишлоқда Қўн-дўз опа сингари елалар дегиз эмас эди. Улар қолхоз олдасиди, фермасида меҳнат қилиб, йўллар-нинг иккинчи багларини тодиди-лар. Уларнинг қўллариди мана шу тўт баргларидан қанчадан қанча йиллар, юмшоқ тўлроқ

бағрига қадалган чигитлардан эса тоғ-тоғ «оқ олтин» хирмонлари вужудга келди. Эҳ-е, шун кенг пахтазорга, шун тўтзорда Қўндуз опа ва унинг дўзғоналарининг қан-чадан-қанча тери тўқилган!

Йиллар ётди, турмуш фаровон-лашиб кетди. Қўндуз опанинг ян-ка йғли Озод улагиди, худди асосидай меҳнаткам, жонқуяр аилт бўлди. Уланди. Қўндуз опанинг уйига келин билан бирса бахт, шодлик қайта қириб кел-гандай бўлди, қўнвоқсиз-қўнвоқсиз бўлиб. Ҳозир тўтзорда барг келиб юрган қиз билан аилт унинг келини Дийаб билан йғли Озод эди.

Қўндуз опа даярли қорак аср илгариси тасавурида ширин тўт сангари йрқиниб қолган дамлар-ни эса олар экай. Тўртғўнбой ака йрқинди — йғлини, йғи йрқинди — келинини қириб, уларнинг пок мў-ҳаббат қайтадан қуртак ёйиб, йғича тугиб, илдиз отаётганини сездди. Тўртғўнбой ака билан бир-га-бирга кечирган йша икки йил бир ймрга татисандай тўлоди.

Енчилига шабада ариқ лабиди гуркираб йсб турган ялғизларни аста елиб ётди. Ҳали буғлалиб йлурмаган шабоналар марварид доналари каби ялталаб, хар то-монга сонилиб кетди. Ялғизини хушбўй хиди димоққа урилди. Қўндуз опа тўт баргларни ора йғ-ли билан келинининг бахтиёр чех-раларига боқар экан, «ёш кекса-ларкинг бошига тўшган фожия-ни сиз ешлар аёло қармачилар, дея йрқиндан қўзғалди. У шабадан қўлаблар ташлаб, пахтазор ора-лаб кетди.

ҚАМБАР ОТА

Кенг пахтазор уфқига тўташ,
Куз аймиш ўз олтин биситин.
Тер тўнади қалблари оташ
Бахтиёрлар онда бутун кун.
Шулар ичра Қамбар ота ҳам,
Вужудидан ғайрати жўшиб,
Вир оёгин авайлаб босиб,
Олтин терар, бўлса ҳам кам-кам.

Осонроқ иш этсалар танлиф
У самимий қулиб қўрқини,
Ачиниса қияласиз деб,
Ачиқ билан шундай даярмин:
— Эл қатори битта майдонда
Тер тўншидан катта бахт
Борми.

Истам бўлар хар тирин жонда,
Дала орзу қилсам бу орин.
Тўғри, манфур уруш беомон

Маҳрум қилди наҳ ўнг оёқдан,
Қолган етти мўчалми омон,
Дейман ҳали чиммасан сафдин,
Майли оёсай, майли терай кам,
Кичин бўлсин майли хирмонин,
Вирок ал-юрт тер тўкар онай,
Тек туришга қўймак вийдоним...
Олқишлайман жасоратингни,
Дала марди, ёй Қамбар ота,
Меревеяга ўшшатдим сени,
Эл ишда хизматинг катта.

Ғисе КОМИЛОВ.

КЎРДИМ

«Оқ олтин» нур сочиб қилганда
халда,
Қиз-йилгилар теримни
бошлаганда,
Терим заҳки жўшиб ахли
ватанда
Элимда ғайрати аълоин кўрдим.
Шулардир юртимизнинг
ифтихори,
Ҳаёт гулзорининг чевар
шўқори.

Элимнинг қўзғуси халқ
ифтихори,
Майили ахдида вафони
кўрдим.

Ташаккур эй, Ватан
мардоналарин,
Бўлди хирмон уйилган
дурдоналарин,
Хушнуд бўлди гулшан
парвоналарин.

Қўзанда неъматни кимни кўрдим.
Ахрор МУЗАФФАРОВ
кекса пенсионер.

„ОҚ ОЛТИН“ ЭКАН

Кенг далани қоплаган
Гўё оппоқ қор,
Е табнат тўшган
Улкан чойша бор.
Жимирлаган, ишчанган
Анвоин руллар,
Ат бўлин тарзатиб
Гўёни кулар.
Е кумуш қосалардай
Тўшгандай қаймоқ,
Ерга номин булутлар
Тушганин шу чок!..
Қатор-қатор тургандек
Кумуш нўзалар,
Янчиллашкан, товланди
Елда ғўзалар.
Қанча-қанча тасвирлар
Унга бўлур нам,
Дўппи-дўппи очилган
«Оқ олтин» экан!

Музаффар ТУРОВОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

Барат ШОНАЗАРОВ.

